

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
EKONOMIKOS PAŽANGOS DEPARTAMENTO EKONOMIKOS SKYRIUS

PAŽYMA

DĖL VYRIAUSYBĖS NUTARIMO DĖL KELIONIŲ ORGANIZATORIŲ RIZIKOS VEIKSNIŲ
NUSTATYMO IR STEBĖSENOS TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO PROJEKTO (NR. 15-0829-02-N)

2015-12-15 Nr. NV-4007

Vilnius

1. **Projekto rengėjas:** Ūkio ministerija.

2. **Projekto tikslas, esmė:** projektas parengtas įgyvendinant Turizmo įstatymo 15 straipsnio 2 dalies 3 punktą. Kelionių organizatorių rizikos veiksnių nustatymo ir stebėsenos tvarkos aprašas nustatys kelionių organizatorių rizikos veiksnių nustatymo tvarką, rizikos veiksnis, kelionių organizatorių stebėsenos vykdymo tvarką ir Valstybinio turizmo departamento (toliau – Departamentas) teises ir pareigas. Projektu numatoma, kad Departamentas vykdys kelionių organizatorių stebėseną identifikuodamas rizikas, susijusias su žalos arba pavojaus Departamento saugomiems turistų turtiniams interesams ir turistų teisėms atsiradimu, priskirdamas kelionių organizatorius tam tikram rizikingumo lygiui. *Projektu siūloma numatyti, kad būtų vertinama kelionių organizatoriaus finansinė ir veiklos rizika. Vertinant finansinę riziką, būtų vertinama, kokia yra kelionių organizatoriaus finansinė būklė lyginant su paskutiniu pasibaigusiu ketvirčiu, ir jai įtaką galintys daryti rizikos veiksniai, pvz.: likvidumas, mokumas, įsiskolinimas, kapitalo struktūra, nuosavo kapitalo pakankamumas, bendrojo pelno marža, grynojo pelno marža, faktinio ir minimalaus reikalaujamo prievolių užtikrinimo dydžio santykis ir kt. Vertinant veiklos riziką būtų siekiama nustatyti ar efektyviai vykdomas kelionių organizatoriaus valdymas, ar aiški kelionių organizatoriaus kapitalo kilmė, kokia dalis kelionių organizatoriaus siūlomų kelionių kryptių yra orientuotos į rizikingas užsienio šalis, ir būtų vertinami šie veiksniai, pvz.: kelionių organizatoriaus dalyvių ir (arba) savininkų kaita, turistų skundų skaičius, kelionių organizatoriaus terminų laikymasis teikiant informaciją Departamentui, kelionių organizatoriaus reputacija, kelionių organizatoriaus kapitalo kilmė ir kt.*

Projektu numatoma, kad Departamentas, vykdydamas stebėseną, nusistatytų kelionių organizatoriaus rizikingumo lygį pagrindžiančius algoritmus, vertes, reikšmes, svorius, režius, formules, prielaidas ir duomenis, analizuodamas kelionių organizatorių pateiktus duomenis apskaičiuotų rizikos veiksnių reikšmes ir kelionių organizatorių priskirtų prie žemo, vidutinio arba aukšto rizikingumo lygio.

3. **Derinimas:** projektas derintas su Finansų ministerija, Teisingumo ministerija, Valstybiniu turizmo departamentu, Lietuvos draudikų asociacija, Lietuvos bankų asociacija, Lietuvos turizmo rūmais, kelionių organizatorių atstovais. Po ministerijų atstovų pasitarimo projektas tikslintas pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės departamento ir Teisingumo ministerijos pastabas. Dėl Vyriausybės kanceliarijos Teisės departamento pastabų, į kurias nebuvo atsižvelgta, pridedama derinimo pažyma.

4. **Dalykinio vertinimo išvada:** teikiamas projektas iš esmės atitinka Vyriausybės darbo reglamento reikalavimus.

Ekonomikos skyriaus patarėja Rasa Mulevičiūtė, tel. 8 706 63 926, Rasa.Muleviciute@lrv.lt

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŪKIO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 38, LT-01104 Vilnius, tel.: 8 706 64 845, 8 706 64 868,
faks. 8 706 64 762, el. p. kanc@ukmin.lt, http://www.ukmin.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188621919

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2015-12-02 Nr. (25.2-73)-3-6474

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL KELIONIŲ ORGANIZATORIŲ RIZIKOS VEIKSNIŲ NUSTATYMO IR STEBĖSENOS TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO“ PROJEKTO

Siekdami tinkamai įgyvendinti Lietuvos Respublikos turizmo įstatymo Nr. VIII-667 2, 4, 4-1, 6, 7, 8, 15 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymu atliktus Lietuvos Respublikos turizmo įstatymo pakeitimus, pakartotinai skubos tvarka teikiame svarstyti tarpinstitucinės darbo grupės, sudarytos Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2015 m. liepos 15 d. įsakymu Nr. 4-457 „Dėl Darbo grupės kelionių organizatorių kontrolės tvarkos aprašui parengti sudarymo“ (toliau – Darbo grupė), parengtą Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Kelionių organizatorių rizikos veiksnų nustatymo ir stebėsenos tvarkos aprašo patvirtinimo“ projektą (toliau – Nutarimo projektas). Pažymėtina, jog 2015 m. rugsėjo 7 d. vykusiam Darbo grupės posėdyje dalyvavę Darbo grupės nariai, kurie minėtą Nutarimo projektą parengė, vienbalsiai jam pritarė.

Šiuo Nutarimo projektu siekiama, kad būtų patvirtintas Kelionių organizatorių rizikos veiksnų nustatymo ir stebėsenos tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) bei būtų įgyvendinta nuo 2015 m. lapkričio 1 d. įsigaliosianti Lietuvos Respublikos turizmo įstatymo (2015 m. gegužės 19 d. įstatymo Nr. XII-1723 redakcija) (toliau – Turizmo įstatymas) 15 straipsnio 2 dalies 3 punkto nuostata, įpareigojanti Lietuvos Respublikos Vyriausybę patvirtinti Kelionių organizatorių rizikos veiksnų nustatymo ir stebėsenos tvarką. Parengtas Aprašas skirtas Valstybiniam turizmo departamentui prie Ūkio ministerijos (toliau – Departamentas), kaip kelionių organizatorių veiklos priežiūros institucijai, kuri pagal Turizmo įstatymo 16 straipsnio 6 punktą yra įpareigota vykdyti kelionių organizatorių nuolatinę veiklos priežiūrą ir stebėseną. Vadovaujantis šio Aprašo nuostatomis, Departamentas yra įpareigojamas sukurti kelionių organizatorių rizikos vertinimo sistemą, kurios esminiai principai ir reikalavimai yra įtvirtinti šiame Apraše. Vadovaudamasis Aprašu ir pagal sukurtą kelionių organizatorių rizikos vertinimo sistemą, Departamentas identifikuos rizikas, susijusias su žalos ar pavojaus Departamento saugomiems turistų interesams ir

teisėms atsiradimu ir vertins rizikos veiksnius, kuriems priskyręs atitinkamas reikšmės, priskirs kelionių organizatorius žemam, vidutiniam arba aukštam rizikingumo lygiui. Apraše bus nustatytos rizikų valdymo priemonės, kurias, esant atitinkamam kelionių organizatoriaus rizikingumo lygiui, taikys Departamentas.

Vadovaujantis Aprašu ir Departamento sukurta kelionių organizatorių rizikos vertinimo sistema, Departamentas vertins, kaip kelionių organizatoriai geba vykdyti prisiimtus įsipareigojimus turistams, vertindamas jų finansinę riziką. Apraše įtvirtintas kelionių organizatorių finansinės rizikos vertinimas (rizikos veiksniai, rizikos valdymo priemonės ir kt.) pasirinktas atlikus Lietuvoje bankrutavusių ir nemokių kelionių organizatorių, dėl kurių veiklos turistai patyrė žalą, duomenų analizę, kurios metu paaiškėjo, jog įmonės finansinės būklės pablogėjimas buvo esminė priežastis, dėl kurios praeityje turistai ir valstybė patyrė turtinę žalą. Kartu pažymėtina, kad finansinės būklės vertinimas išplaukia ir iš Turizmo įstatymo 4 straipsnio 8 dalies 7 punkto ir 16 straipsnio 7 punkto nuostatų, įsigaliosiančių nuo 2015 m. lapkričio 1 d., kuriose numatyta, kad Departamentas privalo sustabdyti kelionių organizatoriaus pažymėjimo galiojimą, kai vykdant kelionių organizatoriaus kontrolės (įskaitant finansinę) funkciją, nustatoma, kad kelionių organizatorius negali vykdyti prisiimtų įsipareigojimų. Kelionių organizatorių kontrolės (įskaitant finansinę) funkcija pradėdama vykdyti tada, kai nustatomas atitinkamas kelionių organizatorių rizikingumo lygis ir įvertinama atitinkama rizika, todėl vykdant nuolatinę kelionių organizatorių priežiūrą yra būtina vertinti finansinę riziką, t. y. finansinę kelionių organizatorių būklę. Taip pat remiantis Turizmo įstatyme nustatytomis pareigomis ir reikalavimais, kurių privalo laikytis kelionių organizatoriai, bei vadovaujantis ekspertiniu vertinimu, Apraše bus įtvirtinta, jog Departamentas vertina kelionių organizatorių veiklos riziką. Vertinant minėtas kelionių organizatorių rizikas, išskirti ir pasirinkti atitinkami rizikos veiksniai, galintys daryti įtaką atitinkamos kelionių organizatorių rizikos pasireiškimui. Šie rizikos veiksniai buvo nustatyti vadovaujantis nepriklausomų ekspertų, laimėjusių Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos paskelbtą viešąjį Rizikos vertinimo ir valdymo sistemos diegimo Valstybiniame turizmo departamente paslaugų pirkimą (viešojo pirkimo kodas 79420000-4), pateikta analize, taip pat rizikos veiksnių reikšmingumas ir tikslingumas kelionių organizatorių rizikingumo nustatymui buvo vertinamas Darbo grupės narių Darbo grupės posėdžių metu.

Aprašas taip pat nustatys kelionių organizatorių stebėsenos vykdymo tvarką, pagal kurią bus stebimi kelionių organizatorių finansiniai ir veiklos duomenys bei jų pokytis. Kelionių organizatorių stebėseną bus vykdoma Departamentui teikiant kelionių organizatorių užpildytą metinių (skaičiuojant pagal paeiliui einančius paskutinius praėjusius ir pasibaigusius keturis ketvirčius) ir planuojamų ateinančių keturių ketvirčių įplaukų sumų už organizuotų turistinių kelionių pardavimą pagal visas kelionių organizatoriaus sudarytas turizmo paslaugų teikimo sutartis

ir kitos priežiūros vykdymui reikalingos informacijos deklaraciją. Taip Departamentas, vadovaudamasis minėtu Aprašu ir kelionių organizatorių rizikos vertinimo sistema bei nuolat stebėdamas kelionių organizatorių rizikingumo lygį, jo kitimą ir taikydamas atitinkamas priežiūros priemonės, vykdys kelionių organizatorių stebėseną.

Nutarimo projektas skelbiamas Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje (toliau – Informacinė sistema).

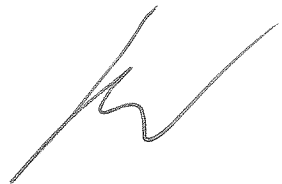
Nutarimo projektas derintas su Lietuvos Respublikos finansų ministerija, Lietuvos draudikų asociacija, Lietuvos bankų asociacija, Lietuvos Respublikos turizmo rūmais, Valstybiniu turizmo departamentu prie Ūkio ministerijos. Antrinio derinimo metu Aprašas derintas su Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija. Papildomai pastabas elektroniniu paštu pateikė ir Kelionių organizatorių atstovai. Pažymime, kad atsižvelgiant į 2015 m. lapkričio 17 d. vykusio Ministerijos atstovų pasitarimo protokolą Nr. 46 ir jo metu svarstytą 10 klausimą, Ūkio ministerijai numatyta atsižvelgti į Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos pastabas ir patikslintą projektą suderinti su Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija. Lietuvos Respublikos Vyriausybės pastabos, į kurias neatsižvelgta, pateiktos Nutarimo projekto derinimo pažymoje.

Nutarimo projektą parengė Ūkio ministerijos Turizmo politikos skyriaus (vedėjas dr. Renaldas Čiužas, tel. 8 706 64948, el. paštas renaldas.ciuzas@ukmin.lt) vyriausioji specialistė Gabija Andrijauskaitė (tel. 8 706 64 810, el. paštas Gabija.Andrijauskaite@ukmin.lt).

PRIDEDAMA:

1. Nutarimo projektas, 7 lapai;
2. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo pažyma, 2 lapai;
3. Darbo grupės 2015 m. rugsėjo 7 d. posėdžio protokolo Nr. 4. kopija, 2 lapai.
4. Nutarimo projekto derinimo pažyma, 2 lapai.

Ūkio ministras

Evaldas Gustas

Gabija Andrijauskaitė, tel. 8 706 64 810, el. p. gabija.andrijauskaite@ukmin.lt

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

**DĖL KELIONIŲ ORGANIZATORIŲ RIZIKOS VEIKSNIŲ NUSTATYMO IR
STEBĖSENOS TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO**

2015 m. d. Nr.
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos turizmo įstatymo 15 straipsnio 2 dalies 3 punktu,
Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

Patvirtinti Kelionių organizatorių rizikos veiksnų nustatymo ir stebėsenos tvarkos aprašą
(pridedama).

Ministras Pirmininkas

Ūkio ministras

Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos
Verslų ir pirkimų departamento
Direktorius

Arūnas Alekna
2015-12-02

Ūkio ministras

Evaldas Gustas

KELIONIŲ ORGANIZATORIŲ RIZIKOS VEIKSNIŲ NUSTATYMO IR STEBĖSENOS TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Kelionių organizatorių rizikos veiksnių nustatymo ir stebėsenos tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) nustato kelionių organizatorių rizikos veiksnių nustatymo tvarką, rizikos veiksnius, kelionių organizatorių stebėsenos vykdymo tvarką ir Valstybinio turizmo departamento prie Ūkio ministerijos (toliau – Departamentas) teises ir pareigas.

2. Departamentas, vadovaudamasis šiuo Aprašu ir atsižvelgdamas į Departamento sukurtoje kelionių organizatorių rizikų vertinimo skaičiuoklėje (toliau – Rizikų vertinimo skaičiuoklė) sukauptus duomenis, vykdo kelionių organizatorių stebėseną identifikuodamas rizikas, susijusias su žalos arba pavojaus Departamento saugomiems turistų turtiniams interesams ir turistų teisėms atsiradimu, priskirdamas kelionių organizatorius tam tikram rizikingumo lygiui, o kelionių organizatoriai, vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos turizmo įstatymo (toliau – Turizmo įstatymas) ir šio Aprašo nuostatomis, teikia informaciją ir dokumentus, reikalingus kelionių organizatorių stebėsenai vykdyti.

3. Apraše vartojamos sąvokos:

3.1. **EBITDA** – pelnas, kurį apskaičiuojant neatimamos palūkanų, pelno mokesčio, nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudos;

3.2. **Finansinės būklės pablogėjimas** – kelionių organizatoriaus finansinės būklės neigiami pokyčiai, kurie gali lemti, kad kelionių organizatorius nesugebės įvykdyti prisiimtų įsipareigojimų;

3.3. **Kelionių organizatoriaus finansinė rizika** (toliau – finansinė rizika) – grėsmė, kad įvykis, veiksmas arba aplinkybė neigiamai paveiks kelionių organizatoriaus tikslų, susijusių su jo finansine veikla, pasiekimą, kas gali lemti kelionių organizatoriaus nesugebėjimą vykdyti finansinių įsipareigojimų;

3.4. **Kelionių organizatoriaus stebėseną** – besitęsiantis duomenų rinkimo ir jų analizės procesas, kurio metu stebima, kaip vykdoma kelionių organizatoriaus veikla atsižvelgiant į jo prisiimtus įsipareigojimus turistams ir siekiamus rezultatus, ir kurio rezultatų pagrindu yra nustatomas tam tikras kelionių organizatoriaus rizikingumo lygis;

3.5. **Kelionių organizatoriaus veiklos rizika** – grėsmė, kad įvykis, veiksmas arba aplinkybė neigiamai paveiks kelionių organizatoriaus tikslų, susijusių su vidaus kontrolės ir veiklos procedūromis, pasiekimą, kas gali lemti kelionių organizatoriaus nesugebėjimą užtikrinti turistų teises;

3.6. **Rizika** – grėsmė, kad tam tikras įvykis, veiksmas arba aplinkybė, daranti įtaką kelionių organizatoriaus veiklai, gali sukelti žalą arba pavojų turistų turtinių interesų ir teisių užtikrinimui;

3.7. **Rizikingumo lygis** – Rizikos veiksnių santykinų dydžių reikšmių visuma, pagal kurią kelionių organizatorius gali būti priskiriamas šiems rizikingumo lygiams:

3.7.1. žemam rizikingumo lygiui – kelionių organizatorius nėra rizikingas (arba rizikingumo tikimybė labai maža), tačiau jo atžvilgiu vykdoma tolimesnė stebėseną ir taikomos rizikų valdymo priemonės;

3.7.2. vidutiniam rizikingumo lygiui – kelionių organizatorius gali tapti rizikingu, jo atžvilgiu vykdoma tolimesnė stebėseną ir taikomos rizikų valdymo priemonės;

3.7.3. aukštam rizikingumo lygiui – kelionių organizatorius yra rizikingas, jo atžvilgiu vykdoma tolimesnė stebėseną ir taikomos rizikų valdymo priemonės;

3.8. **Rizikos veiksnio reikšmė** – santykinis dydis, naudojamas Departamento Rizikų vertinimo skaičiuoklėje, kuris skirtas nustatyti kelionių organizatorių rizikingumo lygį;

3.9. **Rizikos veiksnys** – rodiklis, kuris lemia ir (arba) daro įtaką rizikos atsiradimui;

3.10. **Rizikos vertinimas** – kiekybinių ir kokybinių rizikos veiksnių reikšmių, susijusių su konkrečia situacija ir atpažinta grėsme, nustatymas, rizikos veiksnių identifikavimas, kelionių organizatorių ir jų veiklos sričių rizikingumo vertinimas, kelionių organizatorių priskyrimas rizikingumo lygiui;

3.11. **Rizikų valdymas** – procesas, kurio metu pagal rizikų vertinimo rezultatus yra parenkamos ir įgyvendinamos kelionių organizatorių rizikų valdymo priemonės, skirtos prevencijai užtikrinti, t. y. sumažinti rizikos pasireiškimo tikimybę ir (arba) poveikį;

3.12. **Rizikų valdymo priemonės** – poveikio priemonės, kuriomis siekiama valdyti kelionių organizatorių rizikas, susijusias su žalos arba pavojaus Departamento saugomiems turistų turtiniais interesams bei turistų teisėms atsiradimu;

3.13. **Rizikų vertinimo skaičiuoklė** – Departamento sukurta ir naudojama taikomoji skaičiavimo programa, padedanti identifikuoti rizikas, susijusias su žalos arba pavojaus Departamento saugomiems turistų turtiniais interesams ir turistų teisėms atsiradimu, ir nustatyti kelionių organizatorių rizikingumo lygį;

3.14. **Veiklos efektyvumas** – kelionių organizatoriaus vykdomos veiklos veiksmingumas, susijęs su jo valdymo, administraciniais ir kitais gebėjimais, kvalifikacija, priemonėmis ir žiniomis, būtinomis tikslams ir numatytiems rezultatams pasiekti;

3.15. Kitos Apraše vartojamos sąvokos atitinka Turizmo įstatyme ir Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme vartojamas sąvokas.

II SKYRIUS RIZIKOS VEIKSNIŲ NUSTATYMAS

4. Nustatant kelionių organizatorių rizikingumą, vertinamos:

4.1. kelionių organizatoriaus finansinė rizika;

4.2. kelionių organizatoriaus veiklos rizika.

5. Vertinant kelionių organizatoriaus finansinę riziką, vertinama, kokia yra kelionių organizatoriaus finansinė būklė lyginant su paskutiniu pasibaigusiu ketvirčiu, ir jai įtaką galintys daryti rizikos veiksniai, nurodyti Aprašo 1 lentelėje.

1 lentelė. Kelionių organizatoriaus finansinės rizikos veiksniai

Eil. Nr.	Rizikos veiksnys	Rizikos veiksnio aprašymas
1.	Likvidumas	Rizikos veiksnys, rodantis kelionių organizatoriaus gebėjimą apmokėti trumpalaikes (iki vienerių metų) skolas.
2.	Kritinis likvidumas	Rizikos veiksnys, rodantis kelionių organizatoriaus gebėjimą apmokėti trumpalaikes skolas naudojant likvidų turtą.
3.	Debitorinio įsiskolinimo apyvartumas	Šio rizikos veiksnio reikšmė parodo, kelių dienų kelionių organizatoriaus pardavimai atitinka gautinų sumų iš pirkėjų dydį.
4.	Kreditorinio įsiskolinimo apyvartumas	Šio rizikos veiksnio reikšmė parodo, kelių dienų kelionių organizatoriaus teikiamų paslaugų savikainos išlaidos atitinka mokėtinų sumų tiekėjams dydį.
5.	Tiekėjams sumokėtų avansų apyvartumas	Šio rizikos veiksnio reikšmė parodo, kelių dienų kelionių organizatoriaus organizuotų turistinių kelionių savikainos išlaidos atitinka tiekėjams sumokėtų avansų dydį.
6.	Iš pirkėjų gautų avansų apyvartumas	Šio rizikos veiksnio reikšmė parodo, kelių dienų kelionių organizatoriaus pardavimai atitinka iš pirkėjų gautų avansų dydį.

7.	Mokumas	Rizikos veiksnys, leidžiantis įvertinti, ar kelionių organizatorius veikia pakankamai pelningai, kad įvykdytų įsipareigojimus.
8.	Skolos santykis su EBITDA	Rizikos veiksnys, leidžiantis įvertinti kelionių organizatoriaus gebėjimą padengti finansines skolas.
9.	Įsiskolinimas	Rizikos veiksnys, leidžiantis įvertinti kelionių organizatoriaus veiklos finansavimo struktūrą.
10.	Kapitalo struktūra	Rizikos veiksnys parodo, kokią viso kelionių organizatoriaus turto dalį sudaro kelionių organizatoriaus dalyvių lėšos.
11.	Nuosavo kapitalo pakankamumas	Rizikos veiksnys parodo, ar kelionių organizatorius laikosi Turizmo įstatymo nustatyto reikalavimo, kad kelionių organizatoriaus nuosavas kapitalas turi būti didesnis negu 1/2 įstatuose nurodyto įstatinio kapitalo dydžio.
12.	Per paskutinįjį pasibaigusį ketvirtį sudarytų turizmo paslaugų teikimo sutarčių marža	Rizikos veiksnys parodo per paskutinį pasibaigusį ketvirtį sudarytų turizmo paslaugų teikimo sutarčių pelningumo dydį.
13.	Bendrojo pelno marža	Rizikos veiksnys parodo, kokia dalis pajamų lieka po tiesioginių savikainos kaštų.
14.	EBITDA marža	Rizikos veiksnys parodo kelionių organizatoriaus veiklos pelningumą, kurį apskaičiuojant neatimamos palūkanų, pelno mokesčio, nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudos.
15.	Grynojo pelno marža	Rizikos veiksnys parodo kelionių organizatoriaus grynąjį pelningumą po visų sąnaudų.
16.	Gautų metinių įplaukų ir pajamų santykis	Rizikos veiksnys parodo, ar kelionių organizatoriaus pajamos auga ar krenta. Greitas pajamų kritimas gali parodyti padidėjusią riziką dėl įsipareigojimų nevykdymo.
17.	Prisiimtų įsipareigojimų ir iš pirkėjų gautų avansų santykis	Rizikos veiksnys parodo, ar kelionių organizatorius teisingai apskaito iš pirkėjų gautus avansus.
18.	Faktinio ir minimalaus reikalaujamo prievolių užtikrinimo dydžio santykis	Rizikos veiksnys parodo kelionių organizatoriaus prievolių įvykdymo užtikrinimo sumos santykį su Turizmo įstatyme numatytu minimaliu prievolių įvykdymo užtikrinimo dydžiu.
19.	Prievolių įvykdymo užtikrinimo galiojimo terminas	Rizikos veiksnys parodo, kiek dienų galioja prievolių įvykdymo užtikrinimas.
20.	Pardavimų susijusioms šalims (tai, kaip tai suprantama Tarptautiniuose apskaitos standartuose, priimtuose 2002 m. liepos 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1606/2002 dėl tarptautinių apskaitos standartų taikymo (OL 2002 L 243, p.1) (toliau – Tarptautiniai apskaitos standartai) santykis su	Rizikos veiksnys parodo, kokią dalį pardavimų sudaro pardavimai susijusioms šalims. Tai yra papildoma rizika, kadangi kelionių organizatorius su susijusiomis šalimis paslaugas gali teikti ne rinkos sąlygomis.

	visomis kelionių organizatoriaus pajamomis	
21.	Gautinų sumų, susijusių šalių avansų ir suteiktų paskolų susijusioms šalims santykis (tai, kaip tai suprantama Tarptautiniuose apskaitos standartuose) su visu kelionių organizatoriaus turtu	Rizikos veiksnys parodo, kokią dalį kelionių organizatoriaus turto sudaro susijusių šalių įsipareigojimai.
22.	Mokėtinų sumų, susijusių šalių avansų ir gautų paskolų iš susijusių šalių (tai, kaip tai suprantama Tarptautiniuose apskaitos standartuose) santykis su visais kelionių organizatoriaus įsipareigojimais	Rizikos veiksnys parodo, kokią dalį kelionių organizatoriaus įsipareigojimų sudaro įsipareigojimai susijusioms šalims.

6. Vertinant kelionių organizatoriaus veiklos riziką, siekiama nustatyti:

6.1. ar efektyviai vykdomas kelionių organizatoriaus valdymas;

6.2. ar aiški kelionių organizatoriaus kapitalo kilmė;

6.3. kokia dalis kelionių organizatoriaus siūlomų kelionių kryptių yra orientuotos į rizikingas užsienio šalis (jų tam tikras dalis).

7. Vertinant kelionių organizatorių veiklos riziką yra vertinami rizikos veiksniai, nurodyti Aprašo 2 lentelėje:

7.1. kelionių organizatoriaus valdymo efektyvumo rizikai nustatyti vertinami 2 lentelės 1, 2, 3, 4 punktuose nurodyti rizikos veiksniai;

7.2. kelionių organizatoriaus kapitalo kilmės rizikai nustatyti vertinamas 2 lentelės 5 punkte nurodytas rizikos veiksnys;

7.3. kelionių organizatoriaus siūlomų kelionių kryptių orientavimo į rizikingas užsienio šalis (regionus) rizikai nustatyti vertinamas 2 lentelės 6 punkte nurodytas rizikos veiksnys.

2 lentelė. Kelionių organizatoriaus veiklos rizikos veiksniai

Eil. Nr.	Rizikos veiksnys	Rizikos veiksnio aprašymas
1.	Kelionių organizatoriaus dalyvių ir (arba) savininkų kaita	Rizikos veiksnys parodo kartų skaičių per pastarųjų 12 mėn. laikotarpį, kai keitėsi kelionių organizatoriaus dalyviai ir (arba) savininkai.
2.	Turistų skundų skaičius	Rizikos veiksnys parodo turistų skundų, kuriuos yra išnagrinėjusi Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba, skaičių.
3.	Kelionių organizatoriaus terminų laikymasis teikiant informaciją Departamentui	Rizikos veiksnys parodo kartų skaičių per pastarųjų 12 mėn. laikotarpį, kai buvo pažeistas informacijos pateikimo Departamentui terminas.

4.	Kelionių organizatoriaus – juridinio asmens – vadovo, kaip tai suprantama Turizmo įstatymo 4 straipsnio 4 dalyje, reputacija	Rizikos veiksnys parodo, ar kelionių organizatorius – juridinio asmens – vadovas yra nepriekaištingos reputacijos.
5.	Kelionių organizatoriaus kapitalo kilmė	Rizikos veiksnys parodo, kokia yra juridinių arba fizinių asmenų kapitalo registracijos vieta (Europos Sąjunga, trečiųjų valstybių, arba tikslinės teritorijos, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatyme).
6.	Apyvartos dalis, tenkanti kelionėms į Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijos nerekomenduojamas vykti šalis (jų tam tikras dalis)	Rizikos veiksnys parodo, kokia dalis kelionių organizatoriaus siūlomų kelionių kryptių yra orientuotos į rizikingas užsienio šalis (regionus).

III SKYRIUS STEBĖSENOS VYKDYMO TVARKA

8. Kelionių organizatorių stebėseną vykdo Departamentas.

9. Departamentas, vykdydamas stebėseną nusistato kelionių organizatoriaus rizikingumo lygį pagrindžiančius algoritmus, vertes, reikšmes, svorius, režius, formules, prielaidas bei duomenis, analizuodamas į Rizikų vertinimo skaičiuoklę suvestų kelionių organizatorių pateiktus duomenis, apskaičiuoja rizikos veiksnių reikšmes ir kelionių organizatorių priskiria prie žemo, vidutinio arba aukšto rizikingumo lygio.

10. Kelionių organizatorių stebėsenai vykdyti Departamentas Rizikų vertinimo skaičiuoklėje kaupia duomenis pagal kelionių organizatoriaus užpildytą ir Departamentui pateiktą Turizmo įstatymo 7 straipsnio 9 dalies 4 punkte nurodytą deklaraciją (toliau – Deklaracija).

11. Užpildyta ir pasirašyta Deklaracija Departamentui pateikiama paštu, elektroninėmis priemonėmis per Lietuvos Respublikos paslaugų įstatyme nurodytą kontaktinį centrą (toliau – kontaktinis centras) arba tiesiogiai kreipiantis į Departamentą. Visais atvejais Deklaracija Departamentui turi būti pateikiama ir elektroniniu paštu (redaguojamu formatu).

Pateikiant Deklaraciją elektroninėmis priemonėmis per kontaktinį centrą, ji turi būti pasirašyta galiojančiu elektroniniu parašu, atitinkančiu Lietuvos Respublikos elektroninio parašo įstatymo reikalavimus.

12. Departamentas duomenis, nurodytus kelionių organizatorių pateiktose Deklaracijose, suveda į Rizikų vertinimo skaičiuoklę. Visi pateikti tinkamai įforminti duomenys turi būti suvedami, peržiūrimi bei visi šių duomenų įvertinimui reikalingi Aprašo 9 punkte nurodyti veiksmai turi būti atliekami ne vėliau kaip per 20 darbo dienų, nuo Turizmo įstatymo 7 straipsnio 9 dalies 4 punkte nurodyto termino pabaigos. Minėtas terminas gali būti pratęstas 20 darbo dienų, jeigu Departamentas Aprašo 9 ir 14 punktuose nurodytais atvejais kreipiasi į kelionių organizatorių bei kompetentingas Lietuvos Respublikos arba Europos Sąjungos valstybės narės institucijas. Kelionių organizatorių stebėsenai vykdyti gauti ir sukaupti duomenys apie kelionių organizatorių saugomi ir viešai neskelbiami.

13. Jeigu kelionių organizatoriaus pateikti duomenys yra neišsamūs, neaiškūs, akivaizdžiai neteisingi arba išreikšti tokia forma, kuria neįmanoma jų tinkamai įvertinti, Departamentas kreipiasi į kelionių organizatorių su prašymu pateiktus duomenis patikslinti. Duomenis kelionių organizatorius turi patikslinti per 3 darbo dienas nuo Departamento raštiško kreipimosi į kelionių organizatorių gavimo dienos. Kelionių organizatoriui nepatikslinus jo pateiktoje Deklaracijoje nurodytų duomenų, Departamentas kelionių organizatoriaus pateiktus pradinius duomenis laiko galutiniais ir jais vadovaudamasis nustato kelionių organizatoriaus rizikingumo lygį.

14. Departamentas dėl kelionių organizatorių pateiktų duomenų patikrinimo gali kreiptis į kompetentingas Lietuvos Respublikos arba Europos Sąjungos valstybės narės institucijas.

IV SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

15. Departamentas atlikęs Aprašo 9 punkte nurodytus veiksmus, parenka atitinkamas rizikų valdymo priemonės, nustatytas Lietuvos Respublikos ūkio ministro tvirtinamame Kelionių organizatorių kontrolės (įskaitant finansinę) tvarkos apraše.

Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos
Teisės ir pirkimų departamento
direktorius

Arūnas Alekna
2015-12-02

Ūkio ministras

Evaldas Gustas

NUMATOMO TEISINIO REGULIAVIMO POVEIKIO VERTINIMO PAŽYMA

Projekto pavadinimas	Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl kelionių organizatorių rizikos veiksnų nustatymo ir stebėsenos tvarkos aprašo patvirtinimo“ projektas (toliau – Nutarimo projektas)
Projekto rengėjas	Lietuvos Respublikos ūkio ministerija
Projekto tikslas	Lietuvos Respublikos turizmo įstatymo Nr. VIII-667 2, 4, 4-1, 6, 7, 8, 15 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo 7 straipsnio 3 dalis, kuria Lietuvos Respublikos turizmo įstatymo (toliau – Turizmo įstatymas) 15 straipsnio 3 dalis papildoma 4 punktu

Siūlomo projekto poveikio įvertinimas (teigiamos ir (ar) neigiamos pasekmės)

Poveikis atitinkamai sričiai	Priėmus Nutarimo projektą, bus įgyvendinta nuo 2015 m. lapkričio 1 d. įsigaliosianti Turizmo įstatymo 15 straipsnio 3 dalies 4 punkto nuostata, kuria numatoma parengti Kelionių organizatorių rizikos veiksnų nustatymo ir stebėsenos tvarką. Nutarimo projektu bus patvirtintas Kelionių organizatorių rizikos veiksnų nustatymo ir stebėsenos tvarkos aprašas (toliau – Aprašas), kuriame bus įtvirtintos rizikos veiksnų nustatymo sąlygos ir tvarka, rizikos veiksnų stebėsenos atlikimo principai, tvarka, kelionių organizatorių stebėseną vykdančių subjektų teisės ir pareigos bei kelionių organizatorių stebėsenos priemonės. Aprašas bus skirtas Valstybinio turizmo departamentui prie Ūkio ministerijos, kuris, vadovaudamasis šiuo Aprašu bei juo remiantis sukurtą rizikos vertinimo sistemą, vykdys kelionių organizatorių stebėseną, vertindamas kelionių organizatorių rizikas, jų veiksmus ir kelionių organizatorius priskirdamas prie atitinkamo rizikingumo lygio bei taikydamas atitinkamas rizikų valdymo priemones kelionių organizatorių atžvilgiu. Šiame Apraše įtvirtinta rizikos veiksnų nustatymo ir stebėsenos tvarka siekiama, jog Departamentas, kaip kelionių organizatorių priežiūrą vykdanči institucija, vertindamas kelionių organizatorių rizikingumą ir jų atžvilgiu taikydamas rizikų valdymo priemones, užtikrintų saugomas vertybes, t.y., turistų turtinius interesus ir teises. Taip siekiama, jog būtų sustiprinta turistų apsauga nuo galimų atvejų, kuomet kelionių organizatoriai, sudarę turizmo paslaugų teikimo sutartis su turistais, negali įvykdyti pagal tokias sutartis turistams prisiimtų įsipareigojimų. Priimtas Nutarimo projektas įtvirtintų tvarką, kuria vadovaujantis kelionių organizatoriai Departamentui teiktų savo finansinius bei veiklos duomenis, o Departamentas, remdamasis Apraše nustatyta tvarka sukurtą kelionių organizatorių rizikos vertinimo sistemą, kuri leistų nustatyti rizikingus kelionių organizatorius, kurių atžvilgiu būtų sustiprinta priežiūra imantis teisės aktuose nustatytą priežiūros (rizikos valdymo) priemonių, bei vykdytų prevenciją turistų apsaugos atžvilgiu dėl galimo tokių kelionių organizatorių įsipareigojimų nevykdymo.
Poveikis valstybės finansams	Poveikis valstybės finansams nenustatytas. Įgyvendinant Nutarimo projekto nuostatas, gali atsirasti poreikis Valstybiniam turizmo departamentui prie Ūkio ministerijos (toliau – Departamentas) kurti atitinkamą kelionių organizatorių rizikos vertinimo sistemą, jeigu

įgyvendinant Nutarimo projektą nepakaktų turimų priežiūros priemonių.

**Poveikis
administracinei
naštai**

Poveikis administracinei naštai buvo įvertintas rengiant Nutarimo projektą. Priėmus Nutarimo projektą, papildomo poveikio administracinei naštai nebus.

Kita svarbi informacija Nėra.

Informacija apie asmenį ir instituciją, atsakingą už poveikio vertinimą

Vardas ir pavardė	Gabija Andrijauskaitė
Pareigos	Vyriausioji specialistė
Institucija (padalinys)	Ūkio ministerijos Turizmo politikos skyrius
Telefono numeris ir elektroninio pašto adresas	Tel. 8 706 64810, el. paštas gabija.andrijauskaite@ukmin.lt

Ūkio ministras

Pylydas Gristas

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, LT-01104 Vilnius,
tel. (8 5) 266 2984, faks. (8 5) 262 5940, el. p. rastine@tm.lt,
atsisk. sąskaita LT26704406000269484 AB SEB bankas, banko kodas 70440.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos ūkio ministerijai

2015-10-14 Nr. (1.23.) 2T-1388
| 2015-09-30 Nr. (25.2-73)-3-5160

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL KELIONIŲ ORGANIZATORIŲ RIZIKOS VEIKSNIŲ NUSTATYMO IR STEBĖSENOS TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO“ PROJEKTO

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, pagal kompetenciją išnagrinėjusi Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Kelionių organizatorių rizikos veiksnių nustatymo ir stebėsenos tvarkos aprašo patvirtinimo“ projektą (toliau – Projektas), teikia teisinę išvadą.

Įvertinę Projekto numatomo teisinio reguliavimo tikslą, pastabų ir pasiūlymų neturime.

Įvertinus Projekto numatomo teisinio reguliavimo priemones ir galimas pasekmes, teikiamos šios pastabos ir pasiūlymai:

1. Projektu siūlomo tvirtinti Kelionių organizatorių rizikos veiksnių nustatymo ir stebėsenos tvarkos aprašo (toliau – Aprašas) 1 punkte nurodoma, kad šis Aprašas nustato, be kita ko, rizikų valdymo priemones, kurių turi imtis Valstybinio turizmo departamentas prie Ūkio ministerijos (toliau – Departamentas). Rizikų valdymo priemonėms reguliuoti yra skirtas Aprašo V skyrius. Įvertinant įstatyminių Projekto pagrindą (2015 m. lapkričio 1 d. įsigaliosiančio Lietuvos Respublikos turizmo įstatymo (toliau – Įstatymas) 15 straipsnio 2 dalies 3 punktą), Teisingumo ministerijos nuomone, rizikų valdymo priemonių reguliavimas neturėtų būti Aprašo dalykas, todėl Aprašo V skyriaus nuostatų siūlytina atsisakyti. Atsižvelgiant į šį pasiūlymą, Aprašo V skyriaus nuostatų įvertinimas nebuvo atliekamas. Kartu atkreiptinas dėmesys į tai, kad Aprašo V skyriuje minimos rizikų valdymo priemonės (pavyzdžiui, konsultavimas, planinis patikrinimas) yra kitų teisės aktų (pavyzdžiui, Viešojo administravimo įstatymo) dalykas. Be to, nėra pagrįsta, kodėl kelionių organizatoriams, kuriems nustatytas aukštas rizikingumo lygis, taikytinos rizikų valdymo priemonės, skirtingai negu kitais atvejais, būtų nustatomos kitame teisės akte – Kelionių organizatorių kontrolės (įskaitant finansinę) tvarkos apraše (Aprašo 26 punktas), kuris, kaip galima suprasti iš Įstatymo 16 straipsnio 7 punkto (nuo 2015 m. lapkričio 1 d. galiosianti redakcija), gali būti žemesnės teisinės galios, nei Aprašas.

Šiame kontekste taip pat manytina, kad atitinkamos pareigos kelionių organizatoriams (Aprašo 2, 16-18 punktai) turėtų būti kildinamos iš atitinkamų Įstatymo nuostatų, o ne nustatomos Apraše.

2. Įvertinus Aprašo nuostatas, nėra aišku, ar Apraše minima kelionių organizatorių rizikos vertinimo sistema bus valstybės informacinė sistema, ar tik tam tikra rizikos vertinimo

ISO 9001

14

metodika, padėsianti nustatyti kelionių organizatorių rizikas (Aprašo 2, 5 ir kiti punktai). Atsižvelgiant į tai, siūlytina apibrėžti Apraše vartojamą kelionių organizatorių rizikos vertinimo sistemos sąvoką arba tikslinti kelionių organizatorių rizikos vertinimo sistemos pavadinimą, prieš žodį „sistema“ įterpiant žodį „informacinė“, jeigu bus kuriama informacinė sistema.

3. Aprašo 2 punkte *grėsmių* sąvoką siūlytina keisti Aprašo 3.6 papunktyje apibrėžta *rizikos* sąvoka.

4. Atsižvelgiant į Aprašo 3.6 papunktį, siūlytina tikslinti 3.3 bei 3.4 papunkčius, be *įvykio* ar *veiksmo* minint ir *aplinkybę (-es)*, arba siūlytina atitinkamai tikslinti 3.6 papunktį.

5. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 5 straipsnio 2 punktu, Aprašo 3.7 papunktyje *kontrolė* keistina į *priežiūrą*.

6. Aprašo 3.13 papunktyje nurodytiną baigtinį teisės aktų, kuriuose apibrėžiamos Apraše vartojamos sąvokos, sąrašas.

7. Aprašo 4 punkte nustatyta, kad, siekdamas tinkamai įvertinti kelionių organizatoriaus riziką, Departamentas *nustato rizikos veiksmus, didinančius ir mažinančius rizikų pasireišimo grėsmę. Kiekvieno veiksmo atžvilgiu jam priskiriama atitinkama rizikos veiksmo vertinimo reikšmė. Rizikos veiksmų reikšmių visuma lemia kelionių organizatoriaus priskyrimą tam tikram rizikingumo lygiui.* Pagal Aprašo 9 punktą kelionių organizatorių stebėseną vykdomas Departamentas, atlikdamas kelionių organizatorių rizikos vertinimą, pagal savo sukurtą rizikos vertinimo sistemą, šio proceso vykdymui nusistato rizikingumo lygį pagrindžiančius algoritmus, vertes, reikšmes, svorius, režius, skaičiavimus, prielaidas bei duomenis. Vadovaujantis Aprašo 11–13 punktais, Departamentas, atlikdamas Aprašo 11 punkte nurodytas funkcijas, *stebi kelionių organizatorių rizikas, kurios gali kelti grėsmę galimam kelionių organizatorių prievolių nevykdymui bei Departamento saugomoms visuomenei svarbioms vertybėms.* Departamentas, vykdydamas kelionių organizatorių stebėseną, *analizuoja ir vertina kelionių organizatorių finansinius ir veiklos duomenis bei surinktų duomenų pokytį.* Departamentas stebėseną vykdo vadovaudamasis šiuo Aprašu ir Departamento patvirtinta kelionių organizatorių rizikos veiksmų vertinimo ir stebėsenos tvarka, kuria vadovaujasi, *identifikuodamas rizikas konkrečių kelionių organizatorių atžvilgiu, nuolat stebėdamas kelionių organizatorių rizikingumo lygį, jo kitimą ir taikydamas atitinkamas priežiūros priemonės.* Aprašo 21, 22 punktuose taip pat nustatyta, kad Departamentas *atlieka į rizikos vertinimo sistemą suvestų kelionių organizatorių pateiktų duomenų analizę, juos įvertindamas ir lygindamas tarpusavyje bei apskaičiuodamas rizikos veiksmų reikšmes ir tokiu būdu nustatydamas kelionių organizatoriaus rizikingumo lygį.* Kelionių organizatoriaus rizikingumo lygis yra apskaičiuojamas pagal formules, kurias nustato Departamentas. Atkreiptinas dėmesys, kad cituojamuose Aprašo punktuose nustatytas nuolat pasikartojantis, dubliuojantis reguliavimas. Iš pateiktų nuostatų nėra aiški takoskyra tarp kelionių organizatorių rizikos veiksmų nustatymo tvarkos ir kelionių organizatorių stebėsenos tvarkos, kurios, vadovaujantis Įstatymo 15 straipsnio 2 dalies 3 punktu, turi būti nustatytos Apraše. Šiame kontekste taip pat svarstyti Aprašo 9 punkto padėtis Aprašo II skyriuje, kadangi kelionių organizatorių stebėseną reguliuojantys santykiai aprašyti Aprašo II ir III skyriuose.

Taip pat iš siūlomų Aprašo 4, 5 punktų nuostatų nėra visiškai apibrėžta, ar kelionių organizatorių rizikos veiksniai būtų nustatyti tik Apraše, ar Departamentas be Apraše nustatytųjų galėtų nustatyti papildomus kelionių organizatorių rizikos veiksmus (arba rizikas, kaip tai nurodyta Aprašo 5 punkte). Siekiant teisinio apibrėžtumo, siūlytina Apraše nuosekliai išdėstyti visus galimus kelionių organizatorių rizikos veiksmus.

8. Aprašo 6 punkte nustatyta, kad vertinant kelionių organizatoriaus finansinę riziką, vertinama, ar yra pablogėjusi kelionių organizatoriaus finansinė būklė lyginant su *ankstesniu laikotarpiu*, ir jai galintys daryti įtakos rizikos veiksniai, nurodyti Aprašo 1 lentelėje. Atsižvelgiant į

tai, kad nėra aišku, koks laikotarpis (praėjęs ketvirtis, praėję metai ar kita) turimas omenyje, siūlytina tikslinti Aprašo 6 punkte vartojamą formuluotę „ankstesnis laikotarpis“.

9. Aprašo 7 punkte nustatyta, kad, vertinant kelionių organizatoriaus veiklos riziką, vertinama: ar efektyviai vykdomas kelionių organizatoriaus valdymas; ar aiški kelionių organizatoriaus kapitalo kilmė; kokia dalis kelionių organizatoriaus siūlomų kelionių kryptų yra orientuotos į rizikingas užsienio šalis (regionus). Pagal Aprašo 8 punktą, vertinant kelionių organizatorių veiklos riziką, yra vertinami rizikos veiksniai, nurodyti Aprašo 2 lentelėje. Pavyzdžiui, kelionių organizatoriaus veiklos laikotarpis; laikotarpis, kurį asmuo eina kelionių organizatoriaus vadovo pareigas, kelionių organizatoriaus kapitalo kilmė, Apyvartos dalis, tenkanti kelionėms į Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijos nerekomenduojamas vykti šalis (regionus) ir kita. Atsižvelgiant į tai, nėra aiškus Aprašo 7 ir 8 punktų tarpusavio santykis. Šiame kontekste taip pat kyla neaiškumų dėl vykdomo kelionių organizatoriaus valdymo efektyvumo įvertinimo: kas turėtų būti vertinama, kokia šio rizikos veiksnio apimtis ir kita. Atsižvelgiant į tai, Aprašo 7 ir 8 punktai tikslintini minėtais aspektais.

10. Vadovaujantis Įstatymo 4 straipsnio 2 dalimi, vykdyti kelionių organizatoriaus veiklą gali valstybės narės pilietis, kitas fizinis asmuo, kuris naudojasi Europos Sąjungos teisės aktuose jam suteiktomis judėjimo valstybėse narėse teisėmis, turintys teisę gyventi Lietuvos Respublikoje, arba Lietuvos Respublikoje įsteigtas juridinis asmuo ar jo padalinys, taip pat valstybės narės juridinio asmens ar kitos organizacijos padalinys, įsteigtas (įregistruotas) Lietuvos Respublikoje (toliau – pareiškėjas), *turintis Departamento išduotą kelionių organizatoriaus pažymėjimą, patvirtinantį teisę vykdyti kelionių organizatoriaus veiklą*. Taigi kelionių organizatorių veiklos pradžia – kelionių organizatoriaus pažymėjimo išdavimas. Atsižvelgiant į tai, šiuo aspektu siūlytina tikslinti Aprašo 2 lentelės 1 punkto rizikos veiksnio aprašymo grafą, kadangi kelionių organizatoriaus „įsikūrimo“ terminas nėra tikslus.

Be to, Aprašo 2 lentelės 1 punkto rizikos veiksnio reikšmė nėra apibrėžta (kokią įtaką kelionių organizatoriaus veiklos laikotarpis daro kelionių organizatoriaus rizikingumo lygiui). Atitinkamai ši pastaba taikytina ir Aprašo 1 lentelės 11, 18, 19, 20 punktų, 2 lentelės 6 punkto atžvilgiu.

11. Nėra apibrėžta, kuo grindžiamas Aprašo 2 lentelės 2 punkto antrajame sakinyje dėstomas absoliutus teiginys. Siūlytina šio teiginio atsisakyti.

12. Įstatymo 4 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad šio straipsnio 3 dalies 3 punkte nurodyti pareiškėjo – juridinio asmens – vadovai yra: vienasmenis vadovas; kolegialaus valdymo organų nariai; stebėtojų tarybos nariai; pareiškėjo – juridinio asmens – filialų vadovai, taip pat kiti pareiškėjo – juridinio asmens – darbuotojai bei kiti asmenys, kuriems pagal pareiškėjo įstatus, kitus steigimo dokumentus, valdybos nutarimus, vienasmenio vadovo sprendimus ar administracijos darbo reglamentą yra suteikti įgaliojimai savarankiškai priimti sprendimus dėl turizmo paslaugų teikimo ir pareiškėjo vardu sudaryti turizmo paslaugų teikimo sutartis; jeigu pareiškėjo savininkas yra juridinis asmuo arba pareiškėjo dalyvis yra juridinis asmuo, kuris tiesiogiai ar netiesiogiai turi balsavimo teisių dalį, suteikiančią daugiau negu ketvirtadalį balso teisių visuotiniame dalyvių susirinkime, – šių juridinių asmenų vadovai. Taigi Įstatyme vartojant „vadovo“ sąvoką, turimas omenyje Įstatymo 4 straipsnio 4 dalyje minimas fizinis asmuo, susijęs su kelionių organizatoriumi – juridiniu asmeniu. Tačiau Aprašo 2 lentelės 7 punkte aprašant rizikos veiksnį „kelionių organizatoriaus vadovo reputacija“, nurodomi ne tik su kelionių organizatoriumi – juridiniu asmeniu – susiję fiziniai asmenys, bet ir pats kelionių organizatorius – fizinis asmuo ir juridinis asmuo. Atsižvelgiant į tai, kad rizikos veiksnio ir rizikos veiksnio aprašymo turinys nesutampa, Aprašo 2 lentelės 7 punktas tikslintinas.

Šiame kontekste taip pat atkreiptinas dėmesys, kad paprastai „vadovo“ sąvoka vartojama apibūdiant vienasmenį juridinio asmens valdymo organą. Įvertinus tai, siekiant išvengti dviprasmiško reguliavimo, siūlytina Apraše vartojant Įstatymo 4 straipsnio 4 dalyje apibrėžtą kelionių organizatoriaus – juridinio asmens – „vadovo“ sąvoką, vartoti terminą „kelionių organizatoriaus – juridinio asmens – vadovas, kaip tai suprantama Įstatymo 4 straipsnio 4 dalyje“.

13. Nėra aišku, kokia „kapitalo registracijos vieta“ turima omenyje Aprašo 2 lentelės 8 punkto rizikos veiksnio aprašymo grafoje. Atsižvelgiant į tai, šis punktas tikslintinas šiuo aspektu.

14. Aprašo 10 punkto nuostata „kuris yra atsakingas už nuolatinę turizmo paslaugų teikėjų veiklos stebėseną ir priežiūrą“ yra perteklinė Įstatymo 16 straipsnio 6 punkto atžvilgiu.

15. Aprašo 13 punkte nustatyta, kad Departamentas stebėseną vykdo *vadovaudamasis* šiuo Aprašu ir *Departamento patvirtinta kelionių organizatorių rizikos veiksnių vertinimo ir stebėsenos tvarka*, kuria vadovaujasi, identifikuojamas rizikas konkrečių kelionių organizatorių atžvilgiu, nuolat stebėdamas kelionių organizatorių rizikingumo lygį, jo kitimą ir taikydamas atitinkamas priežiūros priemones. Pažymėtina, kad pagal Įstatymo 15 straipsnio 2 dalies 3 punktą kelionių organizatorių rizikos veiksnių nustatymo ir stebėsenos tvarką tvirtina Lietuvos Respublikos Vyriausybė. Atsižvelgiant į tai, pažymėtina, kad minėta kelionių organizatorių rizikos veiksnių nustatymo ir stebėsenos tvarka turėtų būti aprašyta Apraše, o ne Departamento tvirtinama atskiru teisės aktu. Įvertinus tai, siūlytina Apraše detalai išdėstyti kelionių organizatorių rizikos veiksnių nustatymo ir stebėsenos tvarką.

Šiame kontekste taip pat nėra aišku, kokios „priežiūros priemonės“ turimos omenyje Aprašo 13 punkte.

16. Svarstyтина, ar Aprašo 14 punktas yra šio teisės akto dalykas (be to, kokią pridėtinę vertę tokia nuostata turėtų) ir ar neturėtų būti paliktas Departamento vidaus darbo organizavimui.

17. Nėra aiškus Aprašo 17 punkte vartojamas terminas „per atstumą“. Atsižvelgiant į tai, kad Aprašo 17 punkto antroje pastraipoje vartojamas terminas „per atstumą (paštu)“, darytina prielaida, kad popierinė kelionių organizatorių priežiūrai vykdyti reikalingos informacijos deklaracijos (toliau – deklaracija) versija gali būti pateikiama Departamentui paštu, siūlytina atsisakyti klaidinančio termino „per atstumą“, numatant galimybę popierinę deklaracijos versiją siųsti paštu ir suvienodinti Aprašo 17 punkto pirmoje ir antroje pastraipose vartojamus terminus. Taip pat, vertinant Aprašo 17 punktą, nėra apibrėžta, ar šio punkto antroje pastraipoje vartojama nuostata „elektroninėmis priemonėmis“ apima abi šio punkto pirmoje pastraipoje minimas nuostatas „elektroninėmis priemonėmis per kontaktinį centrą“, „elektroniniu paštu“.

Įvertinus Projekto teisės techniką, teikiamos šios pastabos ir pasiūlymai:

1. Siekiant teisinio aiškumo tikslintinas Aprašo 1 lentelės 10 punkte minimo rizikos veiksnio aprašymo pirmas sakiny.
2. Siūlytina suvienodinti Apraše vartojamas sąvokas „per pastarųjų 12 mėn. laikotarpį“ (Aprašo 2 lentelės 3, 6 punktai) ir „per pastaruosius metus“ (Aprašo 4 punktas).
3. Tikslintina Aprašo 11 punkte nurodyta klaidinanti nuoroda į Aprašo 11 punktą.

Teisingumo ministras

Juozas Bernatoniš

Dalia Simutienė, tel. (8 5) 266 2923, el. p. dalia.simutiene@tm.lt

Brigita Palubinskienė, (8 5) 266 2963, el. p. brigita.palubinskiene@tm.lt

Ala Morkūnienė, (8 5) 266 2935, el. p. ala.morkuniene@tm.lt

Originalas nebus siunčiamas

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
TEISĖS DEPARTAMENTAS**

IŠVADA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL KELIONIŲ
ORGANIZATORIŲ RIZIKOS VEIKSNIŲ NUSTATYMO IR STEBĖSENOS TVARKOS
APRAŠO PATVIRTINIMO“ PROJEKTO (Nr.15-0829-02-N) (Nr.15-1027(4))
(TOLIAU – NUTARIMO PROJEKTAS)**

2015-12-~~09~~ Nr. NV-3938

Vilnius

Įvertinę patikslinto, atsižvelgiant į ministerijų atstovų (viceministrų, kanclerių) 2015 m. lapkričio 17 d. pasitarime pateiktas pastabas ir pasiūlymus, Nutarimo projekto atitiktį įstatymams, Vyriausybės nutarimams bei teisės technikos reikalavimams pastabų ir pasiūlymų neturime, tik atkreipiame dėmesį, kad Nutarimo projektu tvirtinamo Kelionių organizatorių rizikos veiksnų nustatymo ir stebėsenos tvarkos aprašo (toliau – Aprašas) 12 punkte vietoj nuorodos į Aprašo 9 punktą turėtų būti teikiama nuoroda į Aprašo 13 punktą.

Teisės departamento direktorius

Rimvydas Pilibaitis

Siūlau įtraukti į Vyriausybės posėdžio (pasitarimo) darbotvarkės projektą

Dėl Kelionių organizatorių rizikos veiksmų nustatymo ir stebėsenos tvarkos aprašo patvirtinimo (Nr.15-0829-02-N) (15-10271(4))

Pranešėjas: ūkio ministras E.Gustas

Dalyvauja: ŪM Turizmo politikos skyriaus vyr. specialistė G.Andrijauskaitė

Klausimo kuratorius:

Posėdžių rengimo skyriaus
patarėja
N. Makštelienė

[Signature]
2015 11 11

<p>Apsvarstyta ministerijų atstovų pasitarime</p> <p><u>2015-11-17</u></p> <p>(data)</p>	<p>Ministerijų atstovų pasitarimo protokolo išrašas</p> <p>1. Pasiūlyti ŪM atnaujinti į TD pastabas; patikslinti to projektą suderinti su TM.</p> <p>2. Patikslintą projektą svarstyti Vyriausybės posėdyje B dalyje.</p>
<p>Informacija apie projekto svarstymą Vyriausybės pasitarime ar/ir Vyriausybės posėdyje</p>	<p>Papildoma informacija</p>